

KIMYO SANOATI SOHASIDA KASBIY
MALAKALARNI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA
TARMOQ KENGASHI

KASBIY STANDART

**KIMYO SANOATIDA AMMIAKLI
SELITRA ISHLAB CHIQRARISH**

“Kimyo sanoatida ammiakli selitra ishlab chiqarish” kasbiy standarti 2025-yil 18-dekabrda Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha Respublika kengashi majlisining 114-son bayoni bilan tasdiqlangan “Kasbiy standart shakli” hamda Milliy malaka tizimini rivojlantirish instituti direktorining 2025-yil 19-dekabrda 55-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “Kasbiy standartlarni ishlab chiqish va yangilash metodologiyasi”ga muvofiq, Kimyo sanoati sohasida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha tarmoq kengashi tomonidan ishlab chiqilgan.

KASBIY STANDART

Kimyo sanoatida ammiakli selitra ishlab chiqarish

Reyestr raqami:

UZ-KS-2026-T1.0-0018

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanilish sohasi: Ushbu Kasbiy standart "Apparatchi neytrallovchi", "Ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisi" kasblari bo'yicha ta'lim dasturlarini ishlab chiqishda, kasbiy malakalarni mustaqil baholashda, shuningdek, tashkilotlarda xodimlarni boshqarish sohasida keng ko'lami masalarni hal qilishda qo'llaniladi.

2. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

ammiakli selitra (ammoniy nitrat) – kimyoviy birikma NH_4NO_3 , azot kislotasining ammiakli tuzi.

Bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

DACUM – korxonaning tajribali xodimlaridan iborat ekspert guruhlarida tuzilgan guruh muhokamalarini o'tkazish usuli;

Dozator – kimyoviy moddalarni aniq miqdorda qo'shish uchun moslama;

eritma – bu bir modda boshqa moddada eriydigan va natijada bir xil ko'rinishdagi suyuqlik hosil bo'ladigan aralashma;

fizik xossalar – moddaning tarkibi o'zgarmasdan, ya'ni kimyoviy reaksiyasiz aniqlanadigan xossalar;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

iqtisodiy faoliyat turi – savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

kasb xaritasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasb – ko‘nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog‘liq bo‘lgan faoliyat turi;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish muddatini o‘z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro‘yxat;

kimyoviy ishlab chiqarish – xom ashyoni qayta ishlab, kimyoviy o‘zgarishlar yo‘li bilan qaytmas mahsulotlar ishlab chiqarish uchun mashina va apparatlarda olib boriladigan jarayonlar va operatsiyalar yig‘indisi;

kimyoviy texnologiya – kimyoviy o‘zgarishlar ishtirokida texnik, iqtisodiy va ijtimoiy maqsadga muvofiq ravishda amalga oshiriladigan mahsulotlarni (iste‘mol tovarlari va ishlab chiqarish vositalari) ishlab chiqarish usullari va jarayonlari haqidagi tabiiy, amaliy fan;

ko‘nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

konsentratsiya – bu eritmada modda qancha miqdorda ekanligini bildiruvchi ko‘rsatkich;

mehnat funksiyasi – kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat harakatlari – xodimning mehnat predmeti bilan o‘zaro ta‘sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

neytralizatsiya reaksiyasi (lotinchadan neuter – u ham emas , bu ham emas) – tuz va kuchsiz dissotsiyalanadigan modda (suv) hosil bo‘lish bilan boradigan kislota va asoslarning o‘zaro reaksiyasi;

norasmiy ta‘lim – ta‘lim xizmatlari taqdim etilishini ta‘minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo‘naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o‘qitishdagi rasmiy ta‘limga qo‘shimcha va (yoki) uning muqobil shakli.

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo‘lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O‘zbekiston Respublikasining 2016-yil 22-sentabrdagi "Mehnatni muhofaza qilish to‘g‘risidagi"gi O‘zbekiston Respublikasi qonuniga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish haqida" gi O‘RQ-410-son qonuni;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 16-oktabrdagi "Kasbiy ta‘limda malakali kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish va xalqaro ta‘lim dasturlarini joriy qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida"gi PF-158-son farmoni;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-dekabrdagi "2030-yilgacha O‘zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o‘tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo‘yicha chora-tadbirlar to‘g‘risida"gi PQ-436-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabrdagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-345-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-iyundagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini tartibga solishga qaratilgan ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida"gi 369-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi O'zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligining 2025-yil 18-iyuldagi "O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy faoliyat turlari tasniflagichi (IFUT-2.1)" O'zMSt 640:2025 94/mst-sonli buyrug'i;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi O'zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligining 2025-yil 18-iyuldagi "Mashg'ulotlarning milliy klassifikatori (MMK-2025)" O'zMSt 641:2025, 94/mst - sonli buyrug'i;

"O'zkimyosanoat" aksiyadorlik jamiyatining Xo'jalik faoliyatining Umumdavlat Tasniflagichi bo'yicha xo'jalik faoliyatining turlari 2-tahrir "Kimyo mahsulotlari ishlab chiqarish";

"O'zkimyosanoat" aksiyadorlik jamiyatining 2006-yil 12-maydagi tasdiqlangan "O'zkimyosanoat" aksiyadorlik jamiyatida mehnat muhofazasi bo'yicha yagona ishlar tizimi haqida nizomi.

4. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo'llaniladi:

TMR – Tarmoq malaka ramkasi;

IFUT – O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy faoliyat turlarining umumdavlat tasniflagichi;

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Kimyo sanoatida ammiakli selitra ishlab chiqarish	
2.	Faoliyatning asosiy maqsadi:	Kimyo sanoatida ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonini olib borish va nazorat qilish	
3.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf:	C seksiya Ishlab chiqaradigan sanoat; 20 Kimyo mahsulotlari ishlab chiqarish; 20.1 Asosiy kimyoviy moddalar, o'g'itlar va azotli birikmalar, birlamchi formalarda plastmassa va sintetik kauchuk ishlab chiqarish; 20.15 O'g'itlar va azotli birikmalar ishlab chiqarish; 20.15.1 O'g'itlar ishlab chiqarish.	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Kimyo sanoatida ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonini ishlab chiqarish yo'riqnomalariga binoan yuritish va nazorat qilish, texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish, avariylarni oldini olish va bartaraf qilish, xom ashyo va materiallar, energiya resurslaridan samarali foydalanish, me'yoriy texnik hujjatlar talablariga va xavfsizlik qoidalariga rioya qilgan holda texnologik jarayonni yuritish.	
5.	Qamrab olingan kasblar ro'yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	Malaka darajasi:
		81319012 Apparatchi neytrallovchi	3
		81316001 Ammiak selitrasi (ikki oksidli xlor, kontaktli oltingugurt kislotasi, suyuq o'g'itlar) ishlab chiqarish apparatchisi	4

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi:	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1.	81319045 Apparatchi neytrallovchi	A1.3	Kislotalarni, har xil eritmalarni va boshqa mahsulotlarni ishqor, ammiak va boshqa neytrallovchi neytrallash vositalari bilan neytrallashning oddiy texnologik jarayonlarini bajarish	A1.01.3	Texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish va ishga tushirishga tayyorlash
				A1.02.3	Neytrallash apparatiga komponentlarni yuklash va tayyor mahsulotni tushirish
				A1.03.3	Neytrallash texnologik jarayonini ishga tushirish
				A1.04.3	Texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish
				A1.05.3	Texnologik jarayonni yuritish doirasida smena qabul qilish va topshirish
		A2.3	Murakkab neytralizatsiya texnologik jarayonlarini hamda kislotalarni, har xil eritmalarni va boshqa mahsulotlarni ishqor, ammiak va boshqa neytrallovchi neytrallash vositalari bilan neytrallashning texnologik jarayonlarini yuritish	A2.01.3	Neytrallash texnologik jarayonini tahlillar va kuzatuvlar natijalari bo'yicha yuritish
				A2.02.3	Neytrallash texnologik jarayonini reja asosida to'xtatish
				A2.03.3	Neytrallash texnologik jarayonini avariya holatida to'xtatish
				A2.04.3	Texnologik jarayonni yuritish doirasida texnologik uskunalar ishlashini nazorat qilish
		2.	81316001 Ammiak selitrasi (ikki oksidli xlor, kontaktli oltingugurt kislotasi, suyuq o'g'itlar) ishlab chiqarish apparatchisi	B1.4	Ammiakli selitra ishlab chiqarishning texnologik jarayonini yuritish
B1.02.4	Qurilmalarni ekspluatatsiya qilishni nazorat qilishni amalga oshirish va jarayonning ko'rsatkichlarini qayd etish				
B1.03.4	Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonini reja asosida to'xtatish				
B1.04.4	Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonini avariya holatida to'xtatish				
B1.05.4	Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik qurilmalariga xizmat ko'rsatish				

		B2.4	Ammiakli selitra ishlab chiqarishning texnologik jarayonini yuritish, boshqarish va nazorat qilish	B2.01.4	Tahlillar natijalari bo'yicha nazorat o'lchov asboblari, avtomatika vositalari yordamida ishlab chiqarishning barcha bosqichlarida texnologik rejim ko'rsatkichlarini nazorat qilish va rostlash
				B2.02.4	Ishga tushirish, to'xtatish va ta'mirlashga tayyorlash ishlariga boshchilik qilish, ammiakli selitra ishlab chiqarish qurilmalarni ta'mirini nazorat qilish

IV. Kasblar xaritasi va mehnat funksiyalari tavsifi

Kasbning nomi:	Apparatchi neytrallovchi	
Mashg'ulot nomining kodi:	81319	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (Ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); texnologik jarayonni mustaqil olib borish qobiliyati; reagentlarni belgilangan me'yorlarda tayyorlash va qo'llay olish; pH va boshqa nazorat ko'rsatkichlarini o'lchash hamda baholay olish; apparatura va uskunalarni ishga tushirish, to'xtatish va kuzata olish; texnologik og'ishlarni aniqlash va tezkor choralar ko'ra olish; ishlab chiqarish hujjatlari bo'yicha ishlay olish; mehnat muhofazasi va kimyoviy xavfsizlik talablarini amalda qo'llay olish; diqqatli va aniq ishlay olish; xavfsizlik qoidalariga qat'iy rioya qilish; o'z vazifasiga mas'uliyat bilan yondashish; texnologik og'ishlarni tez payqay olish; topshiriqlarni mustaqil bajarish; jamoada samarali ishlash; favqulodda holatlarda to'g'ri harakat qilish; ish joyi tartibini saqlash; o'rganishga va malakasini oshirishga intilish.</p>	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	boshlang'ich professional ta'lim; o'rta maxsus ta'lim;	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	umumiy o'rta ta'lim.+ norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	3-5 razryadli apparatchi neytrallovchi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	3	Masofadan turib boshqarish pulti operatori
	4	Ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisi

Mehnat funksiyalarining tavsifi	
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari
<p>A1.3- Kislotalarni, har xil eritmalarni va boshqa mahsulotlarni ishqor, ammiak va boshqa neytrallovchi neytrallash vositalari bilan neytrallashning oddiy texnologik jarayonlarini bajarish</p>	<p>O'qitish natijalari</p>
	<p>Mehnat harakatlari:</p>
	<p>1. Ish joyi va uskunaning tashqi holatini ko'zdan kechirish</p>
	<p>2. Asosiy va zaxira uskuna, quvur liniyalari va berkitish-rostlash armaturalari, nazorat-o'lchov asboblari va avtomatikasi ishlashi va tayyorligini tekshirish</p>
	<p>3. Yo'riqnomalarga muvofiq asosiy va yordamchi texnologik uskunalarni ishga tayyorlash</p>
	<p>Ko'nikmalar:</p>
	<p>Ish joyidagi yo'riqnomalar, normativ-texnik hujjatlar talablariga muvofiq ishga tushirish uchun texnologik uskunalarni tayyorlash bo'yicha ishlarni bajarish</p>
	<p>Berkitish va boshqarish armaturalaridan foydalanish</p>
	<p>Texnologik uskunalarining ishlashini tekshirish</p>
	<p>Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish</p>
	<p>Avariyaqa qarshi himoya, signalizatsiya tizimlari va avariyaqa qarshi himoya blokrovkalarining ishlashi va to'g'ri ishlashini tekshirish tartibi bilish</p>
	<p>Jihozlarning holatini baholash, nuqsonlarni bartaraf etish choralari aniqlash</p>
	<p>Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz ish usullarini qo'llash</p>
	<p>O't o'chirish vositalarini qo'llash</p>
	<p>Ishlab chiqarishda zarar ko'rganlarga birinchi yordam ko'rsatish</p>
	<p>Bilimlar:</p>
	<p>Qish mavsumida qurilma va jihozlarni ishga tushirish, to'xtatish va ishlatish xususiyatlari</p>
	<p>Qurilmalarning texnik holati parametrlarini aniqlash va uni baholash usullari</p>
	<p>Ishga tushirishda texnologik jarayonning parametrlari va ularni tartibga solish qoidalari</p>
	<p>Ishchi va zaxira uskunalarini, quvurlarni, berkitish armaturalarini, shamollatish, nazorat qilish va o'lchash moslamalarini tekshirish qoidalari</p>
	<p>Ish joyi bo'yicha texnologik sxemalar</p>
	<p>Texnologik uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish qoidalari va ketma-ketligi</p>
	<p>Texnologik uskunaning tuzilishi, ishlash prinsipi va texnik xususiyati</p>
<p>Shaxsiy himoya vositalari, himoya moslamalaridan foydalanish qoidalari</p>	
<p>Elektrotexnika bo'yicha elementar ma'lumotlar</p>	
<p>Xom-ashyo, materiallar va tayyor mahsulotlarning fizik-kimyoviy xossalari</p>	
<p>Neytrallash texnologik jarayonining mohiyati</p>	

		Ishlab chiqarishda baxtsiz hodisalar uchun birinchi yordam ko'rsatish
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Mehnat muhofazasi, sanoat va yong'in xavfsizligi, ishlab chiqarish sanitariyasi
	A1.02.3- Neytrallash apparatiga komponentlarni yuklash va tayyor mahsulotni tushirish	Mehnat harakatlari:
		1. Yuklanadigan komponentlar nomi va miqdorini texnologik kartaga muvofiq tekshirish
		2. Neytrallash jarayoni uchun zarur bo'lgan xom-ashyo va materiallarni qurilmaga yuklash
		3. Yuklash vaqtida pH va daraja ko'rsatkichlarini kuzatish
		4. Tayyor mahsulotni qurilmadan tushirish
		Ko'nikmalar:
		Ish joyidagi yo'riqnomalar, normativ-texnik hujjatlar talablariga muvofiq ishga tushirish uchun texnologik uskunalarni tayyorlash bo'yicha ishlarni bajarish
		Berkitish va boshqarish armaturalaridan foydalanish
		Texnologik uskunalarning ishlashini tekshirish
		Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish
		Avariyaqa qarshi himoya, signalizatsiya tizimlari va avariyaqa qarshi himoya blokirovkalarining ishlashi va to'g'ri ishlashini tekshirish tartibi bilish
		Jihzlarning holatini baholash, nuqsonlarni bartaraf etish choralari aniqlash
		Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz ish usullarini qo'llash
		O't o'chirish vositalarini qo'llash
		Ishlab chiqarishda zarar ko'rganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Xom ashyo sarfini o'lchash usullarini bilish
		O'lchov asboblaridan to'g'ri foydalanish
		Bajariladigan ishlarni xavfsiz olib borish
		Uskunalarni ta'mirlash bo'yicha belgilangan tartib va talablarga rioya qilish
		Uskunalarni ta'mirlash bo'yicha texnologik yechimlarni joriy etish
		Xavfsizlik texnikasi qoidalariga rioya qilish
		Bilimlar:
		Qish mavsumida qurilma va jihozlarni ishga tushirish, to'xtatish va ishlatish xususiyatlari
		Qurilmalarning texnik holati parametrlarini aniqlash va uni baholash usullari
		Ishga tushirishda texnologik jarayonning parametrlari va ularni tartibga solish qoidalari
		Ishchi va zaxira uskunalarni, quvurlarni, berkitish armaturalarini, shamollatish, nazorat qilish va o'lchash moslamalarini tekshirish qoidalari
		Ish joyi bo'yicha texnologik sxemalar

		Texnologik uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish qoidalari va ketma-ketligi
		Texnologik uskunaning tuzilishi, ishlash prinsipi va texnik xususiyati
		Shaxsiy himoya vositalari, himoya moslamalaridan foydalanish qoidalari
		Elektrotexnika bo'yicha elementar ma'lumotlar
		Xom-ashyo, materiallar va tayyor mahsulotlarning fizik-kimyoviy xossalari
		Neytrallashtirish texnologik jarayonining mohiyati
		Ishlab chiqarishda baxtsiz hodisalar uchun birinchi yordam ko'rsatish asoslari
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Mehnat muhofazasi, sanoat va yong'in xavfsizligi, ishlab chiqarish sanitariyasi;
		Asbob-uskunalar bilan ishlashda xavfsizlik qoidalari
		Xom ashyo sarfi va tayyor mahsulot chiqish miqdorini hisoblash qoidalari
	A1.03.3- Neytrallashtirish texnologik jarayonini ishga tushirish	Mehnat harakatlari:
		1. Armatura, nazorat-o'lchov asboblari va avtomatlashtirishning yaxlitligini, xizmat ko'rsatish holatini tekshirish uchun texnologik uskunalarni tashqi tekshirish
		2. Asosiy va zaxira uskunalari, quvurlar, aloqa, keltiruvchi va tortuvchi shamollatish, nazorat qilish va o'lchash moslamalarning ishlashi va tayyorligini tekshirish
		3. Yo'riqnomalarga muvofiq asosiy va yordamchi texnologik uskunalarni ishlashga tayyorlash
		4. Texnologik uskunalarni ishga tushirishga tayyorlash jarayonida aniqlangan nosozliklar to'g'risida smena rahbariga xabar berish
		Ko'nikmalar:
		Ish joyidagi ko'rsatmalarga muvofiq ishga tushirish uchun texnologik uskunalarni tayyorlash bo'yicha ishlarni bajarish
		Texnologik uskunalarning ishlashini tekshirish
		Ta'mirlash ishlarini bajarishda ishtirok etish
		Avariyadan himoya qilish, signalizatsiya tizimlari va avariyaga qarshi blokirovkalarning to'g'ri ishlashini nazorat qilish
Texnologik uskunalari va kommunikatsiyalarga xizmat ko'rsatish		
Texnologik hujjatlarga ish joyi haqidagi barcha kerakli ma'lumotlarni kiritish		
Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz ish usullarini qo'llash		

		Bilimlar:
		Qish mavsumida qurilma va uskunalarni to'xtatish va ishlatish xususiyatlari
		Ishga tushirishda texnologik jarayonning parametrlari va ularni tartibga solish qoidalari
		Ishchi va zaxira uskunalarni, quvurlarni, berkitish armaturalarini, shamollatish va nazorat- o'lchash asboblarini tekshirish qoidalari
		Uskunani ishga tushirishga tayyorlash tartibi
		Ish joyi uchun texnologik sxemalar
		Texnologik uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish qoidalari va ketma-ketligi, uskunani zaxiraga qo'yish, ta'mirdan qabul qilish tartibi
		Texnologik uskunaning tuzilishi, ishlash prinsipi va texnik xususiyatlari
		Ish joyi bo'yicha kerakli texnologik hujjatlarga ma'lumotlarni kiritish qoidalari
		Texnologik uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish qoidalari ketma-ketligi, uskunani zaxiraga qo'yish, ta'mirdan qabul qilish tartibi
	A1.04.3- Texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish	Mehnat harakatlari:
		1. Berkitish, berkitish-rostlash va uzib qo'yish armaturalari va qurilmalar holatini nazorat qilish
		2. O'zining malakasi doirasida texnologik qurilmalar ishlashida aniqlangan nuqsonlarni bartaraf etish bo'yicha ishlarni bajarish
		Ko'nikmalar:
		Ish joyidagi ko'rsatmalar talablariga muvofiq ishga tushirish uchun texnologik uskunalarni tayyorlash bo'yicha ishlarni bajarish
		Texnologik uskunalarning ishlashini tekshirish
		Ta'mirlash ishlarini bajarishda ishtirok etish
		Avariya himoya qilish, signalizatsiya tizimlari va avariya qarshi blokirovkalarining to'g'ri ishlashini nazorat qilish
		Texnologik uskunalar va kommunikatsiyalarga xizmat ko'rsatish
		Texnologik hujjatlarga ish joyi haqidagi barcha kerakli ma'lumotlarni kiritish
Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz ish usullarini qo'llash		
Aylanib chiqishlar jarayonida qurilmalarning sozligini tekshirish va vizual ko'rikdan o'tkazish		
Oddiy chilangarlik ishlarini amalga oshirish		
Texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish va diagnostika qilish bo'yicha texnologik hujjatlarni yuritish		

		Bilimlar:
		Qish mavsumida qurilma va uskunalarni to'xtatish va ishlatish xususiyatlari
Ishga tushirishda texnologik jarayonning parametrlari va ularni tartibga solish qoidalari		
Ishchi va zaxira uskunalarni, quvurlarni, berkitish armaturalarini, shamollatish va nazorat- o'lchash asboblarni tekshirish qoidalari		
Uskunani ishga tushirishga tayyorlash tartibi		
Ish joyi uchun texnologik sxemalar		
Texnologik uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish qoidalari va ketma-ketligi, uskunani zaxiraga qo'yish, ta'mirdan qabul qilish tartibi		
Texnologik uskunaning tuzilishi, ishlash prinsipi va texnik xususiyatlari		
Ish joyi bo'yicha kerakli texnologik hujjatlarga ma'lumotlarni kiritish qoidalari		
Texnologik uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish qoidalarni ketma-ketligi, uskunani zaxiraga qo'yish, ta'mirdan qabul qilish tartibi		
Xizmat ko'rsatiladigan qurilmalarning tuzilishi, ishlash prinsipi va ekspluatatsiya qoidalari		
Chilangarlik ishi asoslari		
Baxtsiz hodisalar yuz berganda birinchi yordam ko'rsatish bo'yicha ko'rsatmalar		
Yong'in xavfsizligi qoidalari		
A1.05.3- Texnologik jarayonni yuritish doirasida smena qabul qilish va topshirish	Mehnat harakatlari:	
	1. Asosiy va yordamchi qurilmalar holati, texnologik jarayon borishi, rejimdan og'ishlar va nosozliklar haqida smena qabul qiluvchi apparatchiga smena topshirish paytida axborot berish	
	2. Texnologik jarayon borishining o'ziga xosligi va texnologik qurilmalarni avvalgi smenada ishlashi haqida axborotlarni olish va tahlil qilish	
	3. Smena boshlig'iga qurilmalar ishlashida aniqlangan nosozliklar haqida axborot berish va smena boshlig'idan operativ topshiriqlar olish	
	4. Ish joyi bo'yicha texnologik hujjatlarda yozuv bilan smena qabul qilish/topshirishni tasdiqlash	
	Ko'nikmalar:	
	Texnologik uskunalarning ishlashini tekshirish	
	Ta'mirlash ishlarini bajarishda ishtirok etish	
	Avariya himoya qilish, signalizatsiya tizimlari va avariya qarshi blokirovkalarining to'g'ri ishlashini nazorat qilish	
	Texnologik uskunalarni va kommunikatsiyalarga xizmat ko'rsatish	

		Texnologik hujjatlarga ish joyi haqidagi barcha kerakli ma'lumotlarni kiritish
		Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz ish usullarini qo'llash
		Aylanib chiqishlar jarayonida qurilmalarning sozligini tekshirish va vizual ko'rikdan o'tkazish
		Oddiy chilangarlik ishlarini amalga oshirish
		Texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish va diagnostika qilish bo'yicha texnologik hujjatlarni yuritish
		Texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlar va asosiy va yordamchi qurilmalar ishlashida nosozliklar mavjudligini, hamda texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlarni yuzaga keltirgan sabablarni aniqlash va bartaraf qilishni nazorat qilish
		Nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi, avariyaqa qarshi blokirovka va signalizatsiya holatini nazorat qilish
		Texnologik qurilmalar holatini nazorat qilish
		Ish joyini smena qabul qilish va topshirishga tayyorlashni amalga oshirish
		Bilimlar:
		Qish mavsumida qurilma va uskunalarni to'xtatish va ishlatish xususiyatlari
		Ishchi va zaxira uskunalarni, quvurlarni, berkitish armaturalarini, shamollatish va nazorat- o'lchash asboblarni tekshirish qoidalari
		Uskunani ishga tushirishga tayyorlash tartibi
		Ish joyi uchun texnologik sxemalar
		Texnologik uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish qoidalari va ketma-ketligi, uskunani zaxiraga qo'yish, ta'mirdan qabul qilish tartibi
		Ish joyi bo'yicha kerakli texnologik hujjatlarga ma'lumotlarni kiritish qoidalari
		Texnologik uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish qoidalarni ketma-ketligi, uskunani zaxiraga qo'yish, ta'mirdan qabul qilish tartibi
		Xizmat ko'rsatiladigan qurilmalarning tuzilishi, ishlash prinsipi va ekspluatatsiya qoidalari
		Chilangarlik ishi asoslari
		Baxtsiz hodisalar yuz berganda birinchi yordam ko'rsatish bo'yicha ko'rsatmalar
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Smena qabul qilish/topshirish tartibi
		Texnologik qurilmalar va neytralizatsiya texnologik jarayonining nazorat qilinadigan parametrlari
		Texnologik rejim me'yorlari
		Birlamchi yong'in o'chirish vositalari, kollektiv himoya vositalari va so'rib olish havo berish ventilyatsiya sxemalarini ishlatish bo'yicha yo'riqnomalar va qoidalar

		1. Avariya holatlari va nosozliklarni aniqlash	
		2. Me'yoriy texnik hujjatlar talablariga rioya qilish	
		3. Ishchilarning xavfsizligini ta'minlash va xavfsizlik choralari ko'rish	
		4. Ta'mirlash ishlarini samarali tashkil qilish	
<p>A2.3- Murakkab neytralizatsiya texnologik jarayonlarini hamda kislotalarni, har xil eritmalarni va boshqa mahsulotlarni ishqor, ammiak va boshqa neytrallovchi neytrallash vositalari bilan neytrallash oddiy texnologik jarayonlarini yuritish</p>	<p>A2.01.3- Neytrallashning texnologik jarayonini yuritish</p>	Mehnat harakatlari:	
		1. Neytrallash texnologik jarayonini texnologik rejim me'yorlariga muvofiq yuritish	
		2. Ish joyi bo'yicha yo'riqnomalar talablariga rioya qilish, texnologik sxemani o'qish	
		3. Jarayonlarning mutanosibligini aniqlash uchun nazorat-o'lchov asboblari ko'rsatkichlaridan foydalanish	
		4. Texnologik jarayon xavfsizligini ta'minlash	
		5. Kuzatuv va tahlil natijalarini smena raportiga qayd etish	
		Ko'nikmalar:	
		Nazorat natijalarini baholash va registratsiya qilish	
		Nazorat qilinadigan qismlarni sinash bo'yicha xulosalarni qayd etish	
		Tahlil va kuzatuvlar natijalariga ko'ra kommunikatsiyalarni texnologik sxemalarga binoan ishlashini ta'minlash	
		Texnologik jarayonni belgilangan me'yoriy ko'rsatkichlar bo'yicha yuritish	
		Qurilmalarning ishlash holatini asboblari ko'rsatkichlariga asosan aniqlash	
		Bilimlar:	
	Texnologik rejim me'yorlari		
	Nazorat natijalarini baholash		
	Tahlillar uchun namuna olish qoidalari		
	Tahlillar o'tkazish va hisoblash uslublari		
	Kuzatuv va tahlillar natijalari bo'yicha ko'rsatkichlarni to'g'rilash tartibi		
	Smena raportini to'ldirish qoidalari		
	Texnologik rejimni ta'minlaydigan uskunalari va nazorat o'lchov asboblari ishlashidagi nosozliklarni bartaraf etish usullari		
		<p>A2.02.3- Neytrallashning texnologik jarayonini reja asosida to'xtatish</p>	Mehnat harakatlari:
	1. Smena boshlig'i farmoyishi bo'yicha texnologik jarayonni ishchi yo'riqnomalarga binoan to'xtatish		
	2. To'xtatilgan qurilmalarni ishchi muhitdan bo'shatish		
3. Qurilmalardagi bosimni tashlash, yuvish, azot bilan puflash			
4. To'xtatilgan qurilmalarni ishga yaroqliligini saqlab qolishni ta'minlash bo'yicha choralar ko'rish			
5. To'xtatish jarayonida aniqlangan nosozliklar haqida smena boshlig'iga axborot berish va ularni bartaraf qilish choralari ko'rish			

		Ko'nikmalar:
		Nazorat natijalarini baholash va registratsiya qilish
		Nazorat qilinadigan qismlarni sinash bo'yicha xulosalarni qayd etish
		Tahlil va kuzatuvlar natijalariga ko'ra kommunikatsiyalarni texnologik sxemalarga binoan ishlashini ta'minlash
		Texnologik jarayonni belgilangan me'yoriy ko'rsatkichlar bo'yicha yuritish
		Qurilmalarning ishlash holatini asboblar ko'rsatkichlariga asosan aniqlash
		Texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarga binoan nazorat qilish
		Yo'riqnomalarga binoan texnologik qurilmalarni ketma-ket to'xtatish
		Texnologik jarayonni to'xtatish haqida hisobot hujjatlariga qaydlar kiritish
		To'xtatilgan asosiy va yordamchi qurilmalar holatini baholash
		Bilimlar:
		Nazorat natijalarini baholash usullari
		Smena raportini to'ldirish qoidalari
		Texnologik rejimni ta'minlaydigan uskunalar va nazorat o'lchov asboblari ishlashidagi nosozliklarni bartaraf etish usullari
		Ishchi yo'riqnomalarga binoan qish paytida qurilma va uskunalaridan foydalanish va to'xtatishning o'ziga xosliklari
		Texnologik qurilmalarni to'xtatish yondosh jarayonlar borishiga ta'siri
		Asosiy va yordamchi texnologik qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi
	A2.03.3- Neytrallashning texnologik jarayonini avariya holatida to'xtatish	Mehnat harakatlari:
		1. Smena boshlig'iga neytralizatsiya texnologik jarayonida avariya holati yuzaga kelganligi haqida va o'z harakatlari haqida axborot berish
		2. Berkitish armaturalarining ishlab ketishi to'g'riligi tekshirish va zaruriyat bo'lganda ular kerakli holatga qo'lda o'tkazish
		3. Avariya holatiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralarni ko'rish
		4. Ishchi yo'riqnoma va avariya holatida to'xtatish bo'yicha yo'riqnomaga binoan qurilmalarni o'chirishni amalga oshirish
		5. Qurilmalarni ishdan chiqishiga yo'l qo'ymaslik uchun birlamchi texnologik operatsiyalarni bajarish

		Ko'nikmalar:
		Texnologik jarayonni belgilangan me'yoriy ko'rsatkichlar bo'yicha yuritish
		Qurilmalarning ishlash holatini asboblarning ko'rsatkichlariga asosan aniqlash
		Texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarga binoan nazorat qilish
		Texnologik jarayonni to'xtatish haqida hisobot hujjatlariga qaydlar kiritish
		To'xtatilgan asosiy va yordamchi qurilmalar holatini baholash
		Neytralizatsiya texnologik jarayonida avariya qarshi blokirovkalar ishlab ketganda qurilmalarni to'xtatishni amalga oshirish
		Avariya holatida to'xtatishni talab etuvchi avariya holatini yuzaga kelish sababini aniqlash va avariya holati avj olib ketishiga yo'l qo'yimaslik bo'yicha choralar qabul qilish
		Texnologik qurilmalarni ishdan chiqishini oldini olish uchun birlamchi texnologik operatsiyalarni amalga oshirish
		Bilimlar:
		Texnologik rejim me'yorlari
		Smena raportini to'ldirish qoidalari
		Texnologik rejimni ta'minlaydigan uskunalar va nazorat o'lchov asboblari ishlashidagi nosozliklarni bartaraf etish usullari
		Ishchi yo'riqnomalarga binoan qish paytida qurilma va uskunalardan foydalanish tartibi
		Texnologik qurilmalarni to'xtatish yondosh jarayonlar borishiga ta'siri
		Asosiy va yordamchi texnologik qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi
		Neytralizatsiya texnologik jarayoni reglamentida yozilgan avariya holatlarini kelib chiqish asosiy sabablari va ularni kelib chiqishiga yo'l qo'yimaslik va bartaraf etish bo'yicha choralar ko'rish usullari
		Qurilmalarni to'xtatish, avariyaning avj olishiga yo'l qo'yimaslik bo'yicha choralar ko'rish asoslari
		Neytralizatsiya texnologik jarayonining avariyaning bartaraf etish bo'yicha choralar rejasi
		Qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi, qurilmalarni avariya holatida texnologik jarayon parametrlarini rostlash qoidasi
		Mehnat muhofazasi, sanoat xavfsizligi bo'yicha me'yoriy texnik hujjatlar talablari

<p>A2.04.3- Texnologik jarayonni yuritish doirasida texnologik uskunalar ishlashini nazorat qilish</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p>
	<p>Texnologik qurilmalarning ishlashini nazorat qilish jarayonida texnologik hujjatlarni yuritish</p>
	<p>Texnologik qurilmalar ishlashini nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi ko'rsatkichlariga binoan nazorat qilish</p>
	<p>Texnologik qurilmalar ishlashida nuqsonlarni aniqlash va ularni bartaraf qilish choralarini ko'rish</p>
	<p>Texnologik qurilmalar, berkitish armaturalari, kommunikatsiyalar va nazorat-o'lchov asboblari texnik xizmat ko'rsatish</p>
	<p>Ko'nikmalar:</p>
	<p>Nazorat natijalarini baholash va registratsiya qilish</p>
	<p>Nazorat qilinadigan qismlarni sinash bo'yicha xulosalarni qayd etish</p>
	<p>Tahlil va kuzatuvlar natijalariga ko'ra kommunikatsiyalarni texnologik sxemalarga binoan ishlashini ta'minlash</p>
	<p>Texnologik jarayonni belgilangan me'yoriy ko'rsatkichlar bo'yicha yuritish</p>
	<p>Qurilmalarning ishlash holatini asboblar ko'rsatkichlariga asosan aniqlash</p>
	<p>Texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarga binoan nazorat qilish</p>
	<p>Yo'riqnomalarga binoan texnologik qurilmalarni ketma-ket to'xtatish</p>
	<p>Texnologik jarayonni to'xtatish haqida hisobot hujjatlariga qaydlar kiritish</p>
	<p>To'xtatilgan asosiy va yordamchi qurilmalar holatini baholash</p>
	<p>Neytralizatsiya texnologik jarayonida avariya qarshi blokirovkalar ishlab ketganda qurilmalarni to'xtatishni amalga oshirish</p>
	<p>Avariya holatida to'xtatishni talab etuvchi avariya holatini yuzaga kelish sababini aniqlash va avariya holati avj olib ketishiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralar qabul qilish</p>
	<p>Texnologik qurilmalarni ishdan chiqishini oldini olish uchun birlamchi texnologik operatsiyalarni amalga oshirish</p>
	<p>Nazorat-o'lchov asboblari va avtomatikasi ko'rsatkichlari bo'yicha qurilmalar holatini diagnostika qilish</p>
	<p>Qurilmalar, texnologik quvurlar, berkitish armaturalari holatini organoleptik nazorat qilish</p>
	<p>Bilimlar:</p>
	<p>Texnologik rejim me'yorlari</p>
	<p>Nazorat natijalarini baholash</p>
	<p>Tahlillar uchun namuna olish qoidalari</p>
	<p>Tahlillar o'tkazish va hisoblash uslublari</p>

		Kuzatuv va tahlillar natijalari bo'yicha ko'rsatkichlarni to'g'rilash asoslari
		Texnologik rejimni ta'minlaydigan uskunarlar va nazorat o'lchov asboblari ishlashidagi nosozliklarni bartaraf etish usullari
		Ishchi yo'riqnomalarga binoan qish paytida qurilma va uskunalardan foydalanish va to'xtatishning o'ziga xosliklari
		Texnologik qurilmalarni to'xtatish yondosh jarayonlar borishiga ta'siri
		Asosiy va yordamchi texnologik qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi
		Neytralizatsiya texnologik jarayoni reglamentida yozilgan avariya holatlarini kelib chiqish asosiy sabablari va ularni kelib chiqishiga yo'l qo'ymaslik va bartaraf etish bo'yicha choralar ko'rish qoidalari
		Qurilmalarni to'xtatish, avariyaning avj olishiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralar ko'rish qoidalari
		Neytralizatsiya texnologik jarayonining avariyaning bartaraf etish bo'yicha choralar rejasini
		Qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi, qurilmalarni avariya holatida texnologik jarayon parametrlarini rostlash qoidasi
		Mehnat muhofazasi, sanoat xavfsizligi bo'yicha me'yoriy texnik hujjatlar talablari
		Aylanib chiqiladigan har bir ish joyiga kiradigan qurilmalar va nazorat qilinadigan parametrlar ro'yxati
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar va berkitish armaturalari, nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovkalar sxemalari tuzilishi, ishlash prinsipi va joylashgan joyi
		Qurilmalar ishlashida asosiy nosozliklar, ularning bo'lishi mumkin bo'lgan sabablari va bartaraf qilish usullari
	Mas'uliyat va mustaqillik	1. Ishning texnik va xavfsizlik talablariga muvofiqligini ta'minlash
		2. Ta'mirlash ishlarini o'z vaqtida va sifatli amalga oshirilishini nazorat qilish
Texnik va/yoki texnologik talab:		Mobil va statsionar aloqa vositalaridan foydalanish; Texnologik sxemani o'qishni bilish; Ta'mirlash ishlari uchun zarur bo'lgan asbob-uskunalar va materiallardan foydalanish; Baland ovozli va ratsiya aloqa vositasidan foydalanish.

Kasbning nomi:	Ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisi	
Mashg'ulot nomining kodi:	81316	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	4	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (Ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); jamoada ishlash va hamkorlik qilish; samarali muloqot olib borish; muammolarni tahlil qilish va yechim topish; tanqidiy fikrlash; bag'rikenglik va moslashuvchanlik; vaqtni rejalashtirish va ustuvorliklarni belgilash; mas'uliyat va intizom; o'zgarishlarga tez moslashish; kreativ fikrlash; yetakchilik va jamoa shakllantirish; mijozlar va manfaatdor tomonlar bilan ishlash; kasbiy o'sishga intilish; professional etika va tashkilot siyosatiga rioya qilish; o'zgarishlarni boshqarish; ishga ijodiy yondashish; moslashuvchanlik.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta professional ta'lim;	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	umumiy o'rta (o'rta maxsus) ta'lim yoki boshlang'ich professional ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	5-6 razryadli ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	3	Masofadan turib boshqarish pulti operatori
	3	Apparatchi neytrallovchi
	3	Absorbsiya apparatchisi
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
B1.4- Ammiakli selitra ishlab chiqarishning texnologik jarayonini yuritish	B1.01.4- Texnologik qurilmalarni ammiakli selitra ishlab chiqarishning texnologik jarayonini ishga tushirishga tayyorlash va ishga tushirish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik qurilmalarni ishga tushirishga tayyorlash bo'yicha operatsiyalarni ish joyi hujjatlariga binoan xavfsiz bajarish
		2. Asosiy va yordamchi qurilmalar, kommunikatsiyalar, shaxsiy himoya va jamoaviy himoya vositalari sozligi, ishga yaroqliligi va holatini tekshirish
		3. Texnologik qurilmalarni ishga tushirishga tayyorlash jarayonida aniqlangan nosozliklar haqida

	<p>smena boshlig'ini xabardor qilish va smena boshlig'ining ko'rsatmalariga binoan nosozliklarni bartaraf etish choralari ko'rish</p>
	<p>4. Elektr qurilmalar va ularning yerga ulagichlari sozligini, elektrozadvijkalarni, nasoslarni, ventilyatorlarni yoqish sxemalariga navbatchi xodimni (elektromonter) jalb qilgan holda kuchlanish berish</p>
	<p>5. Ta'mirdan chiqargandan keyin texnologik qurilmalarni tayyorlash</p>
	<p>6. Ishchi yo'riqnomasi talablarga binoan xom ashyo va energoresurslarni ishga qabul qilish va energoresurslarning qabul qilinishini nazorat qilish</p>
	<p>7. Ishchi yo'riqnomaga binoan harakatlarni bajarish, texnologik qurilmalarni ketma-ket ishga tushirishni amalga oshirish. Ishga tushirilgan texnologik qurilmalarni ishlashini nazorat qilish</p>
	<p>Ko'nikmalar:</p>
	<p>Texnologik jarayonni ishga tushirish</p>
	<p>Xom ashyo, yordamchi materiallar va energoresurslar sarfini nazorat qilish</p>
	<p>Ishlab chiqarish yo'riqnomasiga binoan namuna olish</p>
	<p>Texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlar sabablarini bartaraf etish</p>
	<p>O't o'chirish vositalarini qo'llash</p>
	<p>birinchi yordam ko'rsatish</p>
	<p>Berkitish, rostlash va saqlash armaturalaridan taalluqli armaturalarning pasportlariga muvofiq foydalanish</p>
	<p>Avariyaga qarshi himoya, signalizatsiya va avariyaga qarshi blokirovka tizimlarining to'g'ri ishlashi va ishga yaroqliligini tekshirish</p>
	<p>Bilimlar:</p>
	<p>Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik sxemasi</p>
	<p>Iqlimiy omillar ta'siri vaqtida ammiakli selitra ishlab chiqarish qurilmalari va jihozlarini ishga tushirish, to'xtatish va ekspluatatsiya qilish tartibi</p>
	<p>Avariyaga qarshi himoya, signalizatsiya tizimlarining va avariyaga qarshi blokirovka tizimlarining to'g'ri ishlashi va ishga layoqatliligini tekshirish tartibi</p>
	<p>Texnologik jarayon parametrlari va ishga tushirishda parametrlarni rostlash qoidalari</p>
	<p>Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariylarni bartaraf etish choralari</p>
	<p>Texnologik qurilmalarni ishga tushirish ketma-ketligi va ekspluatatsiya qoidalari</p>
	<p>Apparatchi ish joyi bo'yicha yo'riqnomalari</p>

		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar, berkitish rostdash va saqlash armaturalari, nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi, signalizatsiya va avariyaqa qarshi blokirovkalar sxemasi joylashgan joyi, ishlash prinsipi va tuzilishi
		Birlashmaning bo'linmalari bilan o'zaro bog'liqlik bo'yicha yo'riqnomalar talablari
B1.02.4- Qurilmalari ekspluatatsiya qilishni nazorat qilishni amalga oshirish va jarayonning ko'rsatkichlarini qayd etish		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik hujjatlariga binoan texnologik jarayon yuklamasini oshirish tartibi
		Ijrochi mexanizmlarni ishlashini tekshirish tartibi
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Ishlab chiqarishda sodir bo'lgan baxtsiz hodisalarda birinchi yordam ko'rsatish yo'riqnomasi
		Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik qurilmalar va o'lchov asboblari holatini kuzatish
		2. Texnologik qurilmalar va nazorat-o'lchov asboblari ekspluatatsiya qilishda xavfsizlik texnikasi talablariga rioya qilish
		Ko'nikmalar:
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonni ishga tushirishda texnologik jarayon borishini kuzatish
		Xom ashyo, yordamchi materiallar va energoresurslar sarfini nazorat qilish
		Ishlab chiqarish yo'riqnomasi talablariga binoan muhitdan tahlillar qilish uchun namuna olish
		Texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlar sabablarini bartaraf etish va ogohlantirish
		O't o'chirish vositalarini qo'llash
		Ishlab chiqarishda shikastlanishlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Berkitish, rostdash va saqlash armaturalaridan taalluqli armaturalarning pasportlariga muvofiq foydalanish
		Avariyaqa qarshi himoya, signalizatsiya va avariyaqa qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga yaroqliligini ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisining avtomatlashtirilgan ish joyidan tekshirishni amalga oshirish
		Xizmat ko'rsatiladigan qurilmalarni ta'mirga tayyorlashni amalga oshirish
	Smena raportiga jarayon ko'rsatkichlarini qayd qilish	
	Xom-ashyolarni qabul qilish va tayyorlash	
	Qurilmalarga xizmat ko'rsatish va nazorat-o'lchov asboblarni ishlash holatini nazorat qilish	

		Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni o'z vaqtida aniqlash va ularni bartaraf qilish
		Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni oldini olish
		Bilimlar:
		Ammiakli selitra (nitrat ammoniy) ishlab chiqarish texnologik sxemasi
		Iqlimiy omillar ta'siri vaqtida ammiakli selitra ishlab chiqarish qurilmalari va jihozlari ishga tushirish, to'xtatish va ekspluatatsiya qilishning o'ziga xosligi
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya sistemalarining va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga layoqatlilikini tekshirish tartibi
		Texnologik jarayon parametrlari va ishga tushirishda parametrlarni rostdash qoidalari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariylarni bartaraf etish choralari bo'yicha rejasi
		Texnologik qurilmalarni ishga tushirish ketma-ketligi va ekspluatatsiya qoidalari
		Apparatchi ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarni talablari
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar, berkitish rostdash va saqlash armaturalari, nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovkalar sxemasi joylashgan joyi, ishlash prinsipi va tuzilishlar
		Birlashmaning bo'linmalari bilan o'zaro bog'liqlik bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik hujjatlariga binoan texnologik jarayon yuklamasini oshirish tartibi
		Ijrochi mexanizmlarni ishlashini tekshirish tartibi
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Ishlab chiqarishda sodir bo'lgan baxtsiz hodisalarda birinchi yordam ko'rsatish yo'riqnomasi
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik rejim me'yorlari va ularni rostdash qoidalari
		Qo'llaniladigan xom-ashyo va tayyor mahsulotlar sifatiga davlat standartlari va texnik shartlari
		Xom-ashyo va tayyor mahsulotlardan namunalar olish qoidalari
		Tahlillar olib borish usullari
		Texnologik qurilmalar va nazorat-o'lchov asboblari xavfsiz ekspluatatsiya qilish talablari
		Qo'llaniladigan nazorat-o'lchov asboblari, avtomatika vositalaridan foydalanish qoidalari

	B1.03.4- Ammiakli selitra ishlab chiqarishning texnologik jarayonini reja asosida to'xtatish	Mehnat harakatlari:
		1. Smena xodimi va zaruriyat bo'lsa yondosh sexlar xodimi bilan texnologik jarayonni kutilayotgan to'xtatilishi haqida kelishish
		2. To'xtatilgan qurilmalarni ishga yaroqliligini saqlab qolishni ta'minlash bo'yicha choralar ko'rish
		3. Texnologik qurilmalar va texnologik jarayonni smena boshlig'ini ogohlantirgan holda ish joyi bo'yicha yo'riqnomaga binoan ketma-ket to'xtatish
		4. To'xtatish jarayonida aniqlangan nosozliklar haqida smena boshlig'iga axborot berish va ularni bartaraf qilish choralari ko'rish
		5. Navbatchi xodim bilan kelishilgan holda qurilmalarni ta'mirga tayyorlash (texnologik sxemadan, elektr tarmog'idan uzish, tiqinlar qo'yish, puflash, yuvish, taalluqli plakatlarni osib qo'yish)
		Ko'nikmalar:
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonni ishga tushirishda texnologik jarayon borishini kuzatish
		Xom ashyo, yordamchi materiallar va energoresurslar sarfini nazorat qilish
		Ishlab chiqarish yo'riqnomasi talablariga binoan muhitdan tahlillar qilish uchun namuna olish
		Texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlar sabablarini bartaraf etish va ogohlantirish
		O't o'chirish vositalarini qo'llash
		Ishlab chiqarishda shikastlanishlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Berkitish, rostlash va saqlash armaturalaridan taalluqli armaturalarning pasportlariga muvofiq foydalanish
		Avariyaga qarshi himoya, signalizatsiya va avariyaga qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga yaroqliligini ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisining avtomatlashtirilgan ish joyidan tekshirishni amalga oshirish
		Xizmat ko'rsatiladigan qurilmalarni ta'mirga tayyorlashni amalga oshirish
		Smena raportiga jarayon ko'rsatkichlarini qayd qilish
		Xom-ashyolarni qabul qilish va tayyorlash
		Qurilmalarga xizmat ko'rsatish va nazorat-o'lchov asboblari ishlash holatini nazorat qilish
		Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni o'z vaqtida aniqlash va ularni bartaraf qilish
Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni oldini olish		

		Texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarga binoan nazorat qilish
		Texnologik jarayonni to'xtatish haqida hisobot hujjatlariga qaydlar kiritish
		Yo'riqnomalarga binoan texnologik qurilmalarni ketma-ket to'xtatish
		Bilimlar:
		Ammiakli selitra (nitrat ammoniy) ishlab chiqarish texnologik sxemasi
		Iqlimiy omillar ta'siri vaqtida ammiakli selitra ishlab chiqarish qurilmalari va jihozlarini ishga tushirish, to'xtatish va ekspluatatsiya qilishning o'ziga xosligi
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya sistemalarining va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga layoqatligini tekshirish tartibi
		Texnologik jarayon parametrlari va ishga tushirishda parametrlarni rostdash qoidalari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariylarni bartaraf etish choralari bo'yicha rejasi
		Texnologik qurilmalarni ishga tushirish ketma-ketligi va ekspluatatsiya qoidalari
		Apparatchi ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarni talablari
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar, berkitish rostdash va saqlash armaturalari, nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovkalar sxemasi joylashgan joyi, ishlash prinsipi va tuzilishi
		Birlashmaning bo'linmalari bilan o'zaro bog'liqlik bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik hujjatlariga binoan texnologik jarayon yuklamasini oshirish tartibi
		Ijrochi mexanizmlarni ishlashini tekshirish tartibi
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Ishlab chiqarishda sodir bo'lgan baxtsiz hodisalarda birinchi yordam ko'rsatish yo'riqnomasi
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik rejim me'yorlari va ularni rostdash qoidalari
		Qo'llaniladigan xom-ashyo va tayyor mahsulotlar sifatiga davlat standartlari va texnik shartlari
		Xom-ashyo va tayyor mahsulotlardan namunalar olish qoidalari
		Tahlillar olib borish uslublari
		Texnologik qurilmalar va nazorat-o'lchov asboblarni xavfsiz ekspluatatsiya qilish talablari

		Qo'llaniladigan nazorat-o'lchov asboblari, avtomatika vositalaridan foydalanish qoidalari
		Asosiy va yordamchi texnologik qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi, texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini rostdash asoslari
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar va berkitish-rostdash armaturalari, nazorat-o'lchov asboblari va avtomatikasi tuzilishi, ishlash prinsiplari va joylashgan joyi
		Ishchi yo'riqnomalarga binoan Iqlimiy omillar ta'siri paytida qurilma va uskunalardan foydalanishning o'ziga xosliklari
		Ish joyi bo'yicha yo'riqnoma va mehnat muhofazasi bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Texnologik qurilmalarni to'xtatish yondosh jarayonlar borishiga ta'siri
	B1.04.4- Ammiakli selitra ishlab chiqarishning texnologik jarayonini avariya holatida to'xtatish	Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik jarayonni avariya holatida to'xtatish jarayoni doirasida texnologik hujjatlarni yuritish va qaydlar kiritish
		2. Berkitish armaturalarining ishlab ketishi to'g'riligi tekshirish va zaruriyat bo'lganda ular kerakli holatga qo'lda o'tkazish
		3. Avariya holatini yuzaga kelish sabablarini aniqlash va avariya holatiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralarni ko'rish
		4. Qurilmalarni ishdan chiqishiga yo'l qo'ymaslik uchun birlamchi texnologik operatsiyalarni o'tkazish
		5. Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariyaning kengayib ketishini oldini olish va bartaraf etish rejasiga binoan smena boshlig'i ko'rsatmalari bo'yicha avariyaning kengayib ketishiga yo'l qo'ymaslik va bartaraf etish
6. Baxtsiz hodisada jabrlanuvchiga birinchi yordam ko'rsatish, shikastlanish, jabrlanuvchilar hayoti va sog'ligiga xavfi bor bo'lgan xususiyatlarini aniqlash		
Ko'nikmalar:		
Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonni ishga tushirishda texnologik jarayon borishini kuzatish		
Xom ashyo, yordamchi materiallar va energoresurslar sarfini nazorat qilish		
Ishlab chiqarish yo'riqnomasi talablariga binoan muhitdan tahlillar qilish uchun namuna olish		
Texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlar sabablarini bartaraf etish va ogohlantirish		
O't o'chirish vositalarini qo'llash		
Ishlab chiqarishda shikastlanishlarga birinchi yordam ko'rsatish		

		Berkitish, rostdash va saqlash armaturalaridan taalluqli armaturalarning pasportlariga muvofiq foydalanish
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga yaroqliligini ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisining avtomatlashtirilgan ish joyidan tekshirishni amalga oshirish
		Xizmat ko'rsatiladigan qurilmalarni ta'mirga tayyorlashni amalga oshirish
		Smena raportiga jarayon ko'rsatkichlarini qayd qilish
		Xom-ashyolarni qabul qilish va tayyorlash
		Qurilmalarga xizmat ko'rsatish va nazorat-o'lchov asboblari ishlash holatini nazorat qilish
		Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni o'z vaqtida aniqlash va ularni bartaraf qilish
		Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni oldini olish
		Texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarga binoan nazorat qilish
		Texnologik jarayonni to'xtatish haqida hisobot hujjatlariga qaydlar kiritish
		Yo'riqnomalarga binoan texnologik qurilmalarni ketma-ket to'xtatish
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariya kengayib ketishini oldini olish va bartaraf etish rejasiga binoan harakat qilish
		Avariya holatida to'xtatishni talab etuvchi avariya holatini yuzaga kelish sababini aniqlash va avariya holati avj olib ketishiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralar qabul qilish
		Shaxsiy himoya vositalarini, birlamchi o't o'chirish vositalarini qo'llash
		Texnologik qurilmalarni ishdan chiqishini oldini olish uchun birlamchi texnologik operatsiyalarni amalga oshirish
		Bilimlar:
		Ammiakli selitra (nitrat ammoniy) ishlab chiqarish texnologik sxemasi
		Iqlimiy omillar ta'siri vaqtida ammiakli selitra ishlab chiqarish qurilmalari va jihozlari ishga tushirish, to'xtatish va ekspluatatsiya qilishning o'ziga xosligi
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya sistemalarining va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga layoqatligini tekshirish tartibi
		Texnologik jarayon parametrlari va ishga tushirishda parametrlarni rostdash qoidalari

		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariylarni bartaraf etish choralari bo'yicha rejasi
		Texnologik qurilmalarni ishga tushirish ketma-ketligi va ekspluatatsiya qoidalari
		Apparatchi ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarni talablari
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar, berkitish rostlash va saqlash armaturalari, nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi, signalizatsiya va avariyaqa qarshi blokirovkalar sxemasi joylashgan joyi, ishlash prinsipi va tuzilishi
		Birlashmaning bo'linmalari bilan o'zaro bog'liqlik bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik hujjatlariga binoan texnologik jarayon yuklamasini oshirish tartibi
		Ijrochi mexanizmlarni ishlashini tekshirish tartibi
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Ishlab chiqarishda sodir bo'lgan baxtsiz hodisalarda birinchi yordam ko'rsatish yo'riqnomasi
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik rejim me'yorlari va ularni rostlash qoidalari
		Qo'llaniladigan xom-ashyo va tayyor mahsulotlar sifatiga davlat standartlari va texnik shartlari
		Xom-ashyo va tayyor mahsulotlardan namunalar olish qoidalari
		Tahlillar olib borish uslublari
		Texnologik qurilmalar va nazorat-o'lchov asboblarini xavfsiz ekspluatatsiya qilish talablari
		Qo'llaniladigan nazorat-o'lchov asboblari, avtomatika vositalaridan foydalanish qoidalari
		Asosiy va yordamchi texnologik qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi, texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini rostlash
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar va berkitish-rostlash armaturalari, nazorat-o'lchov asboblari va avtomatikasi tuzilishi, ishlash prinsiplari va joylashgan joyi
		Ishchi yo'riqnomalarga binoan Iqlimiy omillar ta'siri paytida qurilma va uskunalardan foydalanishning o'ziga xosliklari
		Ish joyi bo'yicha yo'riqnoma va mehnat muhofazasi bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Texnologik qurilmalarni to'xtatish yondosh jarayonlar borishiga ta'siri
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariyaqa bartaraf etish bo'yicha choralari rejasi
		Qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi, qurilmalarni avariya holatida texnologik jarayon parametrlarini rostlash qoidasi
		Blokirovkalar sxemasi

		Yong'indan xabar bergich joylashishi va ishlash prinsipi
		Baxtsiz hodisalarda jabrlanuvchini transportirovka qilish qoidalari
	B1.05.4- Ammiakli selitra ishlab chiqarishning texnologik qurilmalariga xizmat ko'rsatish	Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish va texnologik qurilmalarni diagnostika qilish bo'yicha texnologik hujjatlarni yuritish
		2. Berkitish, berkitish-rostlash va uzib qo'yish armaturalari va qurilmalar holatini nazorat qilish
		3. O'z malakasi doirasida texnologik qurilmalar ishlashida aniqlangan defektlar (nuqsonlar)ni bartaraf qilish ishlarini olib borish
		4. Ta'mirlash ishlaridan so'ng qurilmalarni ishga tushirish va sinab ko'rish
		5. Texnologik qurilmalarni ishchi muhitdan bo'shatish, qurilmalarni xavfsiz holatga keltirish
		Ko'nikma :
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonni ishga tushirishda texnologik jarayon borishini kuzatish
		Xom ashyo, yordamchi materiallar va energoresurslar sarfini nazorat qilish
		Ishlab chiqarish yo'riqnomasi talablariga binoan muhitdan tahlillar qilish uchun namuna olish
		Texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlar sabablarini bartaraf etish va ogohlantirish
		O't o'chirish vositalarini qo'llash
		Ishlab chiqarishda shikastlanishlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Berkitish, rostlash va saqlash armaturalaridan taalluqli armaturalarning pasportlariga muvofiq foydalanish
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga yaroqliligini ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisining avtomatlashtirilgan ish joyidan tekshirishni amalga oshirish
		Xizmat ko'rsatiladigan qurilmalarni ta'mirga tayyorlashni amalga oshirish
		Smena raportiga jarayon ko'rsatkichlarini qayd qilish
		Xom-ashyolarni qabul qilish va tayyorlash
		Qurilmalarga xizmat ko'rsatish va nazorat-o'lchov asboblarni ishlash holatini nazorat qilish
		Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni o'z vaqtida aniqlash va ularni bartaraf qilish
	Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni oldini olish	

		Texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarga binoan nazorat qilish
		Texnologik jarayonni to'xtatish haqida hisobot hujjatlariga qaydlar kiritish
		Yo'riqnomalarga binoan texnologik qurilmalarni ketma-ket to'xtatish
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariyaning kengayib ketishini oldini olish va bartaraf etish rejasiga binoan harakat qilish
		Avariya holatida to'xtatishni talab etuvchi avariya holatini yuzaga kelish sababini aniqlash va avariya holati avj olib ketishiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralar qabul qilish
		Shaxsiy himoya vositalarini, birlamchi o't o'chirish vositalarini qo'llash
		Texnologik qurilmalarni ishdan chiqishini oldini olish uchun birlamchi texnologik operatsiyalarni amalga oshirish
		Aylanib chiqish jarayonida qurilmalarning sozligini tekshirish va ko'z bilan ko'rib chiqish
		Oddiy chilangarlik ishlarini bajarish
		Qurilmalar holatini va uning ishga tayyorligini baholash
		Ta'mirlashda o'zaro bog'liq qurilmalarning ishchi parametrlarini nazorat qilish
		Texnologik qurilmalarning uskunalari, apparatlari, quvur armaturalarini ta'mirlashga tayyorlash
		Saqlash, berkitish, rostlash va uzib qo'yish armaturalari, nazorat o'lchov asboblari va qurilmalar holatini nazorat qilish
		Ishlab turgan qurilmadan zaxiradagisiga o'tishni bajarish
		Bilimlar:
		Ammiakli selitra (nitrat ammoniy) ishlab chiqarish texnologik sxemasi
		Iqlimiy omillar ta'siri vaqtida ammiakli selitra ishlab chiqarish qurilmalari va jihozlarini ishga tushirish, to'xtatish va ekspluatatsiya qilishning o'ziga xosligi
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya sistemalarining va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga layoqatlilikini tekshirish tartibi
		Texnologik jarayon parametrlari va ishga tushirishda parametrlarni rostlash qoidalari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariylarni bartaraf etish choralari bo'yicha rejasini

		Texnologik qurilmalarni ishga tushirish ketma-ketligi va ekspluatatsiya qoidalari
		Apparatchi ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarni talablari
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar, berkitish rostlash va saqlash armaturalari, nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovkalar sxemasi joylashgan joyi, ishlash prinsipi va tuzilishi
		Birlashmaning bo'linmalari bilan o'zaro bog'liqlik bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik hujjatlariga binoan texnologik jarayon yuklamasini oshirish tartibi
		Ijrochi mexanizmlarni ishlashini tekshirish tartibi
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Ishlab chiqarishda sodir bo'lgan baxtsiz hodisalarda birinchi yordam ko'rsatish yo'riqnomasi
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik rejim me'yorlari va ularni rostlash qoidalari
		Qo'llaniladigan xom-ashyo va tayyor mahsulotlar sifatiga davlat standartlari va texnik shartlari
		Xom-ashyo va tayyor mahsulotlardan namunalar olish qoidalari
		Tahlillar olib borish uslublari
		Texnologik qurilmalar va nazorat-o'lchov asboblarni xavfsiz ekspluatatsiya qilish talablari
		Qo'llaniladigan nazorat-o'lchov asboblari, avtomatika vositalaridan foydalanish qoidalari
		Asosiy va yordamchi texnologik qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi, texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini rostlash asoslari
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar va berkitish-rostlash armaturalari, nazorat-o'lchov asboblari va avtomatikasi tuzilishi, ishlash prinsiplari va joylashgan joyi
		Ishchi yo'riqnomalarga binoan iqlimiy omillar ta'siri paytida qurilma va uskunalardan foydalanishning o'ziga xosliklari
		Ish joyi bo'yicha yo'riqnoma va mehnat muhofazasi bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Texnologik qurilmalarni to'xtatish yondosh jarayonlar borishiga ta'siri
		Ish joyini avariylarini bartaraf etish bo'yicha rejasi
		Qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi, qurilmalarni avariya holatida texnologik jarayon parametrlarini rostlash qoidasi

		Blokirovkalar sxemasi
		Yong'indan xabar beruvchi qurilmalarning ishlash prinsipi
		Baxtsiz hodisalarda jabrlanganga yordam berish qoidalari
		Qurilmalar kompanovkasi, bajariladigan ishlar maydonining texnologik sxemasi
		Texnologik qurilmalar, kommunikatsiyalar, nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi ishlash prinsipi va tuzilishi
		Qurilmalarning alohida qismlarini ishga tushirish ketma-ketligi
		Xizmat ko'rsatilayotgan qurilmalar va avariyaqa qarshi himoya tizimi ekspluatatsiya qoidalari, ishlash prinsiplari, tuzilishi, vazifasi
		Chilangarlik ishi asoslari
		Qurilmalarni ta'mirga tayyorlash, ta'mirga topshirish, ta'mirdan qabul qilish qoidalari
		Tiqin, zichlagich va tiqiladigan narsalar turlari, vazifasi va ishlatilish usullari
Mas'uliyat va mustaqillik	1. Topshirilgan topshiriqlarni o'z vaqtida va samarali amalga oshirish, xavfsizlik texnikasi talablarga muvofiq ishlarni bajarish	
	2. Texnologik qurilmalarning ishlashini nazorat qilish, ularning texnik holatini tekshirish	
	3. Ish joyini yonuvchan moddalardan chegaralash maqsadida toza tutish	
	4. Nosoz instrumentlar, asboblari, qurilmalardan foydalanishga yo'l qo'ymaslik	
B2.4- Ammiakli selitra ishlab chiqarishning texnologik jarayonini yuritish, boshqarish va nazorat qilish	B2.01.4- Tahlillar natijalari bo'yicha va nazorat o'lchov asboblari, avtomatika vositalari yordamida ishlab chiqarishning barcha bosqichlarida texnologik rejim ko'rsatkichlarini nazorat qilish va rostlash	Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik jarayon ko'rsatkichlarini nazorat-o'lchov asboblari va avtomatikasi yordamida nazorat qilish
		2. Ishchi muhitdan va xom-ashyolar namunalar olish
		3. Tahlillar natijalariga binoan texnologik jarayonni nazorat qilish
		4. Texnologik jarayon xavfsizligini ta'minlash
		5. Texnologik rejim me'yorlari bo'yicha texnologik jarayonni yuritish
		6. Nazorat-o'lchov asboblari va tahlil natijalarini smena raportiga qayd etish
		Ko'nikmalar:
		Nazorat-o'lchov asboblari ko'rsatkichlariga binoan texnologik rejim holatini aniqlash va baholash
		Kuzatishlar va tahlil natijalariga binoan jarayonni tartibga solish
Nazorat o'lchov vositalaridan foydalanishga yaroqliligini aniqlash		

		Texnik hujjatlarni saqlash
		Yangi texnologiyalarni o'zlashtirish (ular joriy etilganda)
		O't o'chirish vositalaridan foydalanish
		Jarohatlangan ishchilarga birinchi yordam ko'rsatish
		Uskunaning holatini baholash va uning keyingi ishlashi uchun zarur bo'lgan chora-tadbirlarni aniqlash
		Bilimlar:
		Texnologik qurilmalar va apparatlarning tuzilishi asoslari
		Tahlillar o'tkazishni uslubiy qo'llanmasi
		Tayyor mahsulotlarga qo'yilgan talablarga mosligini baholash qoidalari
		Qurilmalarning vazifasi va tahlillar o'tkazish uchun zarur bo'lgan reagentlarning xossalari
		Kuzatishlar va tahlil natijalari bo'yicha texnologik jarayonni rostdash uchun harakatlar tartibi
		Texnologik rejim me'yorlari
	B2.02.4 - Ishga tushirish, to'xtatish va ta'mirlashga tayyorlash ishlariga boshchilik qilish, ammiakli selitra ishlab chiqarish qurilmalari ta'mirini nazorat qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonlarini tayyorlash, ishga tushirish va yuritishda smena xodimlarining ishini muvofiqlashtirish
		2. Nazorat qilinadigan texnologik jarayonlarda smena xodimlari va yondosh uchastkalar apparatchilari tomonidan ishlarni yuritishda topshiriqlarni belgilash va ularni bajarilishini nazorat qilish
		3. Texnologik jarayon doirasida qurilmalarga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni amalga oshirish uchun yondosh uchastkalarining smena xodimlari va apparatchilarining ishga qo'yilishini nazorat qilish
		4. Texnologik jarayonni yuritish bo'yicha ishlarni nazorat qilish bo'yicha smena xodimlari va yondosh uchastkalarining apparatchilari kirishini nazorat qilish
		5. Ammiakli selitra olish uchun zarur komponentlar miqdorini va nisbatini hisoblash
		6. Jarayonning har xil bosqichlarida nazorat tahlillarini o'tkazish
		7. Ammiakli selitra ishlab chiqarishda ishga tushirish, to'xtatish va ta'mirga tayyorlash ishlariga boshchilik qilish, qurilmalar ta'mirini nazorat qilish
Ko'nikmalar:		
Nazorat-o'lchov asboblari ko'rsatkichlariga binoan texnologik rejim holatini aniqlash va baholash		
Kuzatishlar va tahlil natijalariga binoan jarayonni tartibga solish		
Nazorat o'lchov vositalaridan foydalanishga yaroqliligini aniqlash		
Texnik hujjatlarni saqlash		

		O't o'chirish vositalaridan foydalanish
		Jarohatlangan ishchilarga birinchi yordam ko'rsatish
		Uskunaning holatini baholash va uning keyingi ishlashi uchun zarur bo'lgan chora-tadbirlarni aniqlash
		Signal beruvchi qurilmalar bo'yicha texnologik jarayondagi nosozliklar va qurilmalar ishlashidagi nuqsonlarni bartaraf etish
		Texnologik jarayonning borishini rostdlash
		Nazorat o'lchov asboblari va uskunalardan foydalanish
		Xom ashyo sifatini tahlil qilish va baholash
		Texnologik jarayonni nazorat qilish va rostdlash
		Jarayonni masofadan turib boshqarishdan qo'lda boshqarishga o'tkazish va aksincha
		Belgilangan texnologik rejimga binoan texnologik jarayonni rostdlash
		Bilimlar:
		Texnologik qurilmalar va apparatlarning tuzilishi asoslari
		Tahlillar o'tkazishni uslubiy qo'llanmasi
		Tayyor mahsulotlarga qo'yilgan talablarga mosligini baholash qoidalari
		Qurilmalarning vazifasi va tahlillar o'tkazish uchun zarur bo'lgan reagentlarning xossalari
		Kuzatishlar va tahlil natijalari bo'yicha texnologik jarayonni rostdlash uchun harakatlar tartibi
		Texnologik rejim me'yorlari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik sxemasi
		Avtomatik qurilmalarga xizmat ko'rsatish qoidalari
		Nazorat o'lchov asboblari, avtomatika tizimlari va qurilmalarning tuzilishi va ishlash prinsipi
		Nazorat o'lchov asboblari va qurilmalar ishlashidagi mumkin bo'lgan nosozliklar va ularni bartaraf qilish usullari
		Ishlab chiqarishdagi tashlanmalar va chiqindilarning me'yorlari
		Xom ashyo sarfi va tayyor mahsulot chiqishi me'yorlari
		Signalizatsiya va blokirovka sxemalari
		Tayyor mahsulotga qo'yilgan davlat standartlari
	Mas'uliyat va mustaqillik	1. Texnologik qurilmalarining ishlashini ta'minlash, texnik holatini tekshirish va zarur ta'mirlash ishlarini o'tkazish
		2. Jihozlarning texnik xizmatini mustaqil ravishda amalga oshirish, muammolarni aniqlash va ularni tezkor bartaraf etish

		3. Jihzlarni o'rnatish va ishga tushirish jarayonining texnik talablarga mosligini ta'minlash, qurilmalar va apparatlarning xavfsiz ishlashini ta'minlash
		4. Jihzlarning montaji, ishga tushirish va texnik xizmat ko'rsatishni mustaqil bajarish, talablarga muvofiq har qanday o'zgarishlarni amalga oshirish
Texnik va/yoki texnologik talab		Mobil va statsionar aloqa vositasidan foydalanish; Baland ovozli va radiostansiya aloqa vositalaridan foydalanib smena xodimlari bilan aloqada bo'lish; Zaruriyat bo'lganda chilangarlik asboblaridan to'g'ri foydalanish; Harorat o'lchov asboblaridan foydalana olish.

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy standartning rekvizitlari

1.	Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining tasdiqlash hujjatlari:	Kimyo sanoati sohasida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining "___" ___ 20 yildagi -sonli bayoni
2.	Milliy malaka tizimini rivojlantirish institutining xulosasi:	KS-0023-sonli xulosa, 03.02.2026
3.	Kasbiy standart talqini va ishlab chiqilgan sanasi:	1.0 – talqin, 03.02.2026
4.	Taxminiy qayta ko'rib chiqish sanasi:	02.02.2031

5.2. Kasbiy standartni ishlab chiqishga mas'ul tashkilot

"Maxam-Chirchiq" AJ aksiyadorlik jamiyati

(tashkilot nomi)

Boshqaruv raisi

Mannonov Dilshod Erkinovich

(rahbarning lavozimi, imzosi va F.I.O.)

5.3. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxonalar) to'g'risida ma'lumot

T/r	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1.	"Ammofos-Maxam" AJ Boshqaruv raisi	Umarov Iskandar G'ayratovich
2.	"Navoiyazot" AJ Boshqaruv raisi	Samadov Farrux Xamzayevich
3.	"Qo'ng'irotd soda zavodi" MChJ XK Bosh direktori	Shamuratov Shuxratjan Toremuratovich
4.	Toshkent kimyo-texnologiya instituti rektori	Usmonov Botir Shukurillayevich
5.	Rossiya kimyo-texnologiya universiteti Toshkent filiali rektori	Nurmatov Botir Erkinovich

**KIMYO SANOATI SOHASIDA KASBIY MALAKALARNI
RIVOJLANTIRISH BO‘YICHA TARMOQ KENGASHI**

KASBIY STANDART
KIMYO SANOATIDA AMMIAKLI SELITRA
ISHLAB CHIQRISH